

CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cyngor Llawn

Dyddiad y cyfarfod:	2il o Fawrth 2023
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Menna Jones
Swyddog Cyswllt:	Iwan Evans (Swyddog Monitro), Ian Jones (Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth)
Rhif Ffôn Cyswllt:	gwasanaethdemocratiaeth@gwynedd.llyw.cymru
Teitl yr Eitem:	Strategaeth Cyfranogiad – Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

1 Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Gofynnir i'r Cyngor Llawn fabwysiadu'r Strategaeth Cyfranogiad.

2 Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

Dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, rhaid i'r Cyngor annog pobl leol i gyfranogi pan mae'n gwneud penderfyniadau a chyhoeddi Strategaeth Cyfranogiad sy'n nodi'r ffyrdd y caiff pobl leol eu hannog i gymryd rhan ym mhroses y Cyngor o wneud penderfyniadau.

3 CYFLWYNIAD

Penderfyniad y Cyngor Llawn yw mabwysiadu Strategaeth Cyfranogiad. Cyn gwneud hynny mae'n ofynnol ymgynghori. Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus ym mis Ionawr 2023 gyda chanlyniadau'r ymgynghoriad wedi eu hadrodd i gyfarfod y Cabinet ar 14/02/2023.

4 RHESYMEG A CHYFIAWNHAD DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

4.1 Rhaid i'r Cyngor baratoi strategaeth sy'n esbonio sut y bydd yn cydymffurfio â'r ddyletswydd annog cyfranogiad. Nod Strategaeth Cyfranogiad y cyhoedd felly yw annog pobl i gymryd rhan yn y broses o wneud penderfyniadau a nodi'r trefniadau y mae'r Cyngor yn bwriadu eu rhoi ar waith i ymwreiddio diwylliant o bartneriaeth gyda'r cyhoedd.

4.2 Dyma ein Strategaeth Cyfranogiad gyntaf, a disgwylir y bydd y Strategaeth yn esblygu ac yn gwella dros amser wrth i arferion da ddod i'r amlwg ac wrth i dechnoleg ddatblygu ymhellach. Gweler **Atodiad A** am gopi o'r Strategaeth Cyfranogiad.

- Beth sydd rhaid ei gynnwys yn y Strategaeth?

4.3 Yn ôl y Ddeddf, mae'n rhaid cynnwys yr elfennau a restrir isod:

- i. ffyrdd o godi ymwybyddiaeth ymysg pobl leol o swyddogaethau prif gyngor;
- ii. ffyrdd o godi ymwybyddiaeth ymysg pobl leol o sut y mae dod yn aelod o'r prif gyngor, a'r hyn mae aelodaeth yn ei olygu;
- iii. ffyrdd o hwyluso mynediad i bobl leol at wybodaeth am benderfyniadau a wnaed, neu sydd i'w gwneud, gan y prif gyngor;
- iv. ffyrdd o hyrwyddo a hwyluso prosesau y gall pobl leol eu defnyddio i gyflwyno sylwadau i'r prif gyngor am benderfyniad cyn, ac ar ôl, iddo gael ei wneud;
- v. trefniadau a wnaed, neu sydd i'w gwneud, at ddibenion dyletswydd y cyngor yn adran 62 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (dod â barn y cyhoedd i sylw pwyllgorau trosolwg a chraffu);
- vi. ffyrdd o godi ymwybyddiaeth ymysg aelodau'r prif gyngor o fanteision defnyddio cyfryngau cymdeithasol i gyfathrebu â phobl leol.

- Sefydlu Strategaeth ac ymgynghori

4.4 Penderfyniad y Cyngor Llawn yw mabwysiadau Strategaeth Cyfranogiad yn dilyn ymgynghori gyda'r cyhoedd.

4.5 Cyn mynd allan i ymgynghori, lluniwyd Strategaeth ddrafft gan geisio sefydlu ein hamcanion o ran cyfranogiad yn unol â'r gofynion uchod o ran y ddeddf. Ein bwriad yw egluro sut bydd ein hamcanion yn gwneud gwahaniaeth gwirioneddol i'r ffordd yr ydym yn ymgysylltu â phobl yng Ngwynedd. O fewn pob amcan, nodwyd canlyniadau clir a chamau gweithredu.

4.6 Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus ym mis Ionawr 2023 oedd yn gyfle i unigolion roi barn ar gynnwys y Strategaeth ddrafft. Roedd yr ymgynghoriad wedi ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor ac yn agored am 18 diwrnod.

- Asesiad Ardrawiad

4.7 Dyletswyddau sector gyhoeddus. Yn unol â'r dyletswyddau cyfreithiol dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (gan gynnwys dyletswyddau sector gyhoeddus Cymru) wrth wneud penderfyniadau mae'n rhaid i'r Cyngor dalu sylw dyledus i'r angen (1) i ddiddymu gwahaniaethu anghyfreithiol (2) hyrwyddo cyfle cyfartal a (3) meithrin perthnasau da ar sail y nodweddion gwarchodedig.

4.8 Paratowyd Asesiad Effaith Cydraddoldeb wrth i ni ymgynghori gyda'r cyhoedd ar y Strategaeth Cyfranogiad drafft. Diweddarwyd yr Asesiad Effaith Cydraddoldeb yn dilyn yr ymgynghoriad ac mae wedi'i atodi yn **Atodiad B**. Nid oes ardrawiadau negyddol penodol wedi'u hadnabod o'r gwaith yma, ond mae'n ofynnol i ni fod yn wylidwrus i beidio neilltuo neb o'r trefniadau nawr ac yn y dyfodol oherwydd gor-ddibyniaeth ar dechnoleg.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

4.9 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ynglŷn â gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r ddeddf yn gosod dyletswydd llesiant ar gyrff cyhoeddus sydd wedi ei anelu at gyflawni 7 o nodau llesiant sef Cymru sydd yn llewyrchus, gydnerth, iachach, mwy cyfartal gyda chymunedau cydlynus a diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu a sy'n gyfrifol ar lefel fyd eang. Mae'r Strategaeth yn cyfrannu at gyflawni'r ddyletswydd yma, yn benodol cymunedau cydlynus drwy hyrwyddo mynediad a chyfraniad at brosesau democrataidd y Cyngor.

- Canlyniadau'r Ymgynghoriad

4.10 Derbyniwyd 89 ymateb i'r ymgynghoriad. Adroddwyd ar ganlyniadau'r ymgynghoriad i'r Cabinet ar 14/02/2023. Roedd y Cabinet yn fodlon fod ymateb digonol wedi bod yn sgil yr ymgynghoriad ac yn barod i argymhell y Strategaeth Cyfranogiad i'r Cyngor Llawn ei fabwysiadu.

5 CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- Ymgynghoriad cyhoeddus wedi'i gynnal 06/01/2023 – 23/01/2023
- Cyflwyno canlyniadau'r ymgynghoriad a'r Strategaeth Ddrafft i'r Cabinet – 14/02/2023 er mwyn ei argymhell i'r Cyngor Llawn.
- Cyngor Llawn i fabwysiadu'r Strategaeth Cyfranogiad – 02/03/2023

6 UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Swyddog Monitro:

Mae'r tim cyfreithiol a minnau wedi cyfrannu at y gwaith o lunio'r strategaeth ddrafft. Rwy'n fodlon fod y broses angenrheidiol wedi ei dilyn er creu yr argymhelliad ac yn cloriannu yr ystyriaethau perthnasol yn briodol. Mae'r Cabinet wedi ystyried y materion yma a chanlyniadau'r ymgynghoriad wrth ddod at ei argymhelliad. Rwy'n fodlon gyda priodoldeb y penderfyniad a geisir.

Prif Swyddog Cyllid:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb ariannol.

ATODIADAU:

Atodiad A – Strategaeth Cyfranogiad

Atodiad B - Asesiad effaith cydraddoldeb